

Verslag

Voorlichting plan Zonneweide Wurgestroom - Jaarvergadering Plaatselijk Belang Stiens Dinsdag 7 november 2023 Locatie De Nije Skalm Stiens

Voorzitter Wiebe Nieuwsma van Plaatselijk Belang Stiens (PBS) heet voorzitter Harm de Kroon van de Stienzer Energykoöperasje (StEK) van harte welkom in de vergadering. De ruim 150 aanwezigen zijn voor een belangrijk deel gekomen om zich te laten bijpraten over de geplande zonneweide aan de noordrand van het dorp Stiens.

Harm de Kroon doet zijn verhaal aan de hand van de bijgevoegde PowerPointpresentatie (zie bijlage).

Hij begint met de door de gemeenteraad van Leeuwarden vastgestelde Warmtevisie (december 2021) en ziet daarin – mede omdat Stiens en omgeving is aangemerkt als een pilot binnen de gemeente – een opdracht voor de Stienzer Energykoöperasje om fors ‘aan de bak te gaan’ met het opstellen van een visie en het maken en uitvoeren van plannen. Aan de hand van een schema laat hij zien wat de energiebehoefte aan stroom is wanneer Stiens en omgeving aardgasvrij is/moet zijn in 2030.

Dit betekent een forse toename van de stroomproductie. Van 8,2 GWh nu (2022) naar 22,3 GWh in 2030. Daarna stipt hij de zogenaamde Zonneladder aan, een stappenplan om te bepalen in welke volgorde het mogelijk is om zonnepanelen aan te leggen. Daarnaast gaat hij in op de brief van minister De Jonge waarin deze voorkeursvolgorde ook juridisch wordt verankerd. Provinciale Staten van Fryslân hanteren ook al deze zonneladder en hebben onlangs in een motie aangenomen dat het voor lokale initiatieven (zoals van energievoerders) mogelijk moet zijn zon op landbouw grond te installeren, mits er sprake is van een kleinschalig initiatief uit de mienskip en de zonneladder is doorlopen.

Zo komt hij uit bij het initiatief op het land van Hoveniersbedrijf Nijp aan de noordzijde van de Wurge, noordelijk van het Stienzer Bos. Op het kaartje aangegeven met de percelen D en E. Tevens gaat hij in op de noodzaak voor de Energykoöperasje om het gebied natuurinclusief in te richten. De Kroon schetst dat er op dit moment ruimte is voor circa 5000 panelen, met een productie van circa 2,5 MW, waarbij ook netcapaciteit voor die omvang bij Liander is gereserveerd.

De opbrengsten van de zonneweide zullen ten gunste van de inwoners van Stiens en omgeving worden ingezet. De mogelijke ingebruikneming is met name afhankelijk van de netcapaciteit en het onderstation van Liander in Hallum en zal naar verwachting in 2026 kunnen beginnen.

Daarna is het tijd voor vragen uit de zaal.

Vragen	Antwoorden
Hoe staat het met het bestemmingplan, is de nieuwe functie strijdig met de bestemming?	De bestemming is agrarisch en zal met de aanvraag voor de noodzakelijke vergunningen worden gewijzigd. De

Vragen	Antwoorden
	gemeente Leeuwarden is in principe akkoord met de functie.
<p>Heeft Liander de zaken wel voldoende op orde?</p> <p>Er zijn nogal wat problemen met de teruglevering voor bewoners met zonnepanelen, de omvormers worden uitgeschakeld</p>	<p>Door Simon Visbeek – adviseur van de Energykoöperasje – wordt uitgelegd dat er sprake is van 3 netten: hoogspanning, middenspanning en laagspanning. Het park krijgt een aansluiting op het middennet, de inwoners met hun zonnepanelen op het dak van de woning zitten op het laagspanningsnet . Op laagspanning kan sprake zijn van ‘stroomfile’ op het net, maar dat komt niet door de zonneweide, omdat deze wordt aangesloten op het middenspanningsnet. Hierdoor heeft de zonneweide niet direct invloed op de teruglevering van de stroom van de woningen aan het laagspanningsnet.</p> <p>Door te kijken naar opslagmogelijkheden wil de Energykoöperasje juist verkennen in hoeverre zij kan helpen de netcongestie in de regio te verminderen.</p>
<p>Waarom zijn de windmolens / dorpsmolens ingepland?</p>	<p>In de totaalvisie zijn twee dorpsmolens, zoals die van Reduzum en Tzum, goede bronnen voor een hoge stroomproductie, ook op niet-zonnige tijden. Het realiseren van een dorpsmolen maakt geen onderdeel uit van het plan dat nu voorligt, maar laat zij zien dat het én-én is om over voldoende stroom te kunnen beschikken.</p>
<p>Kunnen de zonnepanelen voor Stiens niet op de vliegbasis worden aangelegd nu er ook al plannen in die richting zijn voor Jelsum, Koarnjum en Marsum?</p>	<p>De Kroon stelt daar best over te willen praten, maar voelt zich ook gehouden aan de vaststelling van de Warmtevisie en het jaar 2030 daarin genoemd. Op eventuele plannen wachten voor de vliegbasis geeft te veel afhankelijkheden en mogelijk vertragingen.</p> <p>Voorzitter Nieuwsma van PBS geeft aan dat hij die optie voor Stiens wil ‘meenemen’ in het overleg tussen de dorpen de vliegbasis.</p>

Vragen	Antwoorden
Levert het isoleren van woningen dan niet genoeg op om minder zonnepanelen te plaatsen?	Het afdoende isoleren van alle woningen levert een te beperkte reductie van de stroomvraag op. De Kroon is het ermee eens dat dit wel moet gebeuren, immers anders zijn nog meer energiebronnen nodig.
Is het geen utopie 'een gasloos Stiens'? Is daar echt wel behoefte aan?	De Kroon stelt dat door de Energykoöperaasje wordt gestreefd naar aardgasvrij-ready. Dat we dan weten welke mogelijkheden er zijn voor opwekken en gebruiken, opdat we daarna met de uitvoering kunnen beginnen.
Is de Stienzer Energykoöperaasje bekend met de initiatieven van FREON? En wat gaat zij doen met de bestaande windmolens in de nabijheid van Stiens?	De Energykoöperaasje is bekend met de initiatieven. De vraag is of deze plannen en ideeën stroken met de gedachten en wensen van de Energykoöperaasje. Wij wachten de plannen af en zien hoe we daar eventueel in kunnen participeren, zo stelt De Kroon. De bestaande windmolens kunnen wellicht ook worden 'omgebouwd' tot dorpsmolens, mits hier ook sprake is van een meerderheidsbelang van de dorpsgemeenschap.
De op de tekening vermelde percelen A, B en C ziet een inspreker liefst als uitbreiding van het Stienzer Bos bestemd.	Deze percelen worden op dit moment niet bestemd voor een zonneweide en hebben ook geen bosbestemming. De toekomst zal het uitwijzen.
Als de behoefte 9 ha aan zonneweide is (zie schema) en dit plan wordt 3 ha, waar worden dan die andere ha's ingepland?	Daarvoor zijn op dit moment nog geen plannen en locaties in beeld. In dit geval wordt ook verwezen naar de eventuele mogelijkheden op het vliegveld (zie hiervoor). Er wordt in het nu voorgestelde plan ook voorzien in een mogelijke (tijdelijke) opslag in accu's op/nabij het terrein.
In de wijk Heechhōf en ook op andere plaatsen had men last van hoge pieken in de stroomvoorziening, zeker na oplevering van het zonnedak bij HZPC. Gebeurt dat nu weer?	Zie het antwoord over de stroomnetten en de mogelijke invloeden over en weer hiervoor.

Vragen	Antwoorden
Kan de stroomvoorziening niet worden opgelost met de kleinere zgn. Groninger molens in plaats van zonnepanelen en dorpsmolens?	In plaats van twee dorpsmolens moeten er ruim 550 kleine molens worden geplaatst om in dezelfde productie te voorzien. De vraag is wat de omgeving liever heeft: een windmolenbos van meer dan 550 stuks of een eventuele kleinere uitbreiding van het Stienzer Bos.
Er zijn inwoners die last hebben van lage bromtonen van omvormers en trafo's. Wordt hieraan wel voldoende aandacht besteed en is de afstand groot genoeg?	Eventuele hoog-sensitieve personen kunnen zich ook aanmelden voor de 20 ^e november a.s. om te bekijken en te horen hoe de mogelijke inrichting gaat plaatsvinden. De afstand tot de bebouwing in Stiens is meer dan voldoende.

Ten slotte roept De Kroon de aanwezigen op zich voor de eerste (inrichting- en schets) avond op 20 november a.s. aan te melden. Zeker zij die vragen hebben over de inrichting, de diversiteit aan planten en aanwezige dieren in de omgeving. Een link daartoe staat op de website van de Energykoöperasje. Er kunnen 20-25 inwoners aan meedoen. Verder stelt hij dat de Energykoöperasje voortvarend bezig gaat met het vergunningetraject. Voordat er kan worden geproduceerd in 2026 moet er nog veel werk worden verzet.

Voorzitter Nieuwsma van PBS bedankt De Kroon voor zijn bijdrage aan de vergadering.

Verslag Sikke R. Roosma
PR & Communicatie Stienzer Energykoöperasje U.A.
8-11-2023